

OSNAŽIVANJE KOMPETENCIJA MLADIH ZA AKTIVAN PRISTUP TRŽIŠTU RADA

PRIRUČNIK ZA PROVODITELJE S PROGRAMOM RADIONICA

VOLONTERSKI CENTAR ISTRA
2020.

Publikacija Osnaživanje mladih za aktivan pristup tržištu rada: Priručnik za provoditelje s programom radionica nastala je u okviru projekta ProActive – osnaživanje kompetencija mladih za aktivan pristup tržištu rada, koji su od 1. rujna 2019. do 31. prosinca 2020. provodili Volonterski centar Istra, Gimnazija Pula, Talijanska srednja škola Dante Alighieri i Turistiško - ugostiteljska škola Antuna Štifanića Poreč uz financijsku podršku Hrvatske banke za obnovu i razvitak.

HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK

Autorice:

Dropulić Ružić Marinela

Gambiroža Staković Valentina

Lera Aleksandra

Matijaš Sanja

Penić Branimira

Tavčar-Benčić Mojca

Ustić Danijela

Volonterski centar Istra
2020.

U V O D

Ovaj je priručnik jedan od rezultata projekta „ProActive – osnaživanje kompetencija mladih za aktivan pristup tržištu rada“ koji se provodio u partnerstvu Volonterskog centra Istra i srednjih škola (Turističko-ugostiteljske škole Antona Štifića Poreč, Gimnazije Pula i Talijanske srednje škole Dante Alighieri) u Istarskoj županiji.

Projekt je usmjeren na razvoj poduzetničkih i socijalno-emocionalnih kompetencija učenika srednjoškolskih programa obrazovanja, u svrhu jačanja (samo)zapošljivosti mladih. U okviru projekta provedena su četiri ciklusa radionica čiji je sadržaj obuhvaćao znanja, vještine i stavove iz područja socijalno-emocionalnih i poduzetničkih kompetencija važnih za aktivan pristup tržištu rada, s krajnjim ciljem jačanja (samo)zapošljivosti mladih.

Priručnik je namijenjen svima čiji rad uključuje rad s mladima i svima onima koji imaju želju osnažiti mlade i ojačati njihove socio-emocionalne i/ili poduzetničke kompetencije.

Istraživanja pokazuju da se mladi suočavaju s nerazmjerno visokim rizicima na tržištu rada: od veće vjerojatnosti gubitka posla i dugotrajne nezaposlenosti, do veće fluktuacije zaposlenih i sve većeg broja nesigurnih poslova (Verick 2009; O'Higgins 2010; Scarpetta i sur. 2010; Kazjulja i Roosmaa, 2016). Kako bi se povećala konkurentnost mladih na tržištu rada potrebno je osigurati uvjete za njihovu učinkovitu pripremu za život stjecanjem visokokonkurentnih znanja i vještina. Brewer (2013) ističe da je razvoj vještina ključan za povećanje produktivnosti i održivosti poduzeća te poboljšanje uvjeta rada i zapošljivosti radnika. Većina mladih to vidi u većem povezivanju nastavnih sadržaja sa praktičnim radom, prilagođavanju nastavnih tema potrebama svakodnevnog života, te većem korištenju lokalnih resursa u nastavi, osobito iskustava organizacija civilnoga društva (Ilišin i Spajić-Vrkaš).

Zahvaljujemo svim ravnateljima, stručnim djelatnicima i učenicima na iskazanom interesu i otvorenosti te na uloženom vremenu i trudu tijekom provedbe projekta.

I na kraju, pozivamo Vas da i Vi promišljate o potrebama mladih u svojoj zajednici i budete im podrška u usvajanju potrebnih znanja i vještina. Nadamo se da će crtice iz našeg rada i iskustva doprinijeti Vašemu.

Autorice

O P I S P R O J E K T A

Projekt "ProActive – osnaživanje kompetencija mladih za aktivan pristup tržištu rada" Volonterski centar Istra proveo je u partnerstvu s Turističko-ugostiteljskom školom Antona Štifanića Poreč, Gimnazijom Pula i Talijanskom srednjom školom Dante Alighieri, Pula – Scuola media superiore italiana Dante Alighieri, Pola.

Projekt je usmjeren razvoju poduzetničkih i socijalno-emocionalnih kompetencija učenika/ca srednjoškolskih programa obrazovanja, u svrhu jačanja (samo)zapošljivosti mladih. Ukupno 189 učenika/ca partnerskih škola bilo je uključeno u informativno-motivacijske radionice, od čega je ukupno 42 zainteresiranih učenika/ca sudjelovalo u ciklusu radionica, te drugim aktivnostima individualne i grupne podrške i praćenja razvoja ideja. Ciklus radionica, kao i aktivnosti podrške u individualnom/grupnom projektnom radu, usmjeren je jačanju i unaprjeđenju sljedećih kompetencija učenika/ca:

Socijalno-emocionalne kompetencije: kroz samoprocjenu osobnih kompetencija, razvoj svijesti o sebi, razvoj organizacijskih i pregovaračkih vještina te vještina rada u timu i ostvarivanja odnosa, postavljanje osobnih i profesionalnih ciljeva, odgovorno donošenje odluka te razvoj šire društvene svijesti.

Poduzetničke kompetencije: kroz razvoj vještina pravilnog pisanja životopisa i molbe, razvoj prezentacijskih vještina i vještina samopredstavljanja, usvajanje znanja iz područja (samo)zapošljavanja i bolje razumijevanje tržišta rada te kroz razvoj inovativnosti, kreativnosti i kritičkog promišljanja.

Broj sudionika/ca ciklusa radionica bio je ograničen na 10 sudionika/ca po ciklusu upravo zbog intenzivnog i interaktivnog rada tijekom radionica, ali i potrebe omogućavanja kvalitetne mentorske podrške i praćenja tijekom izrade projektnih zadataka, što omogućava brži razvoj kompetencija.

Radionice su vodile Marinela Dropulić Ružić te Mojca Tavčar Benčić, uz suvoditeljice ispred Volonterskog centra Istra, Aleksandru Lera, Tihanu Fontana i Sanju Matijaš. Na taj način ostvario se transfer znanja između stručnjakinja u području upravljanja ljudskim resursima i zaposlenica Volonterskog centra Istra, stručnih za rad s mladima i drugim osjetljivim skupinama. U provedbi radionica koristile su se metode neformalnog učenja kao i metode projektnog rada.

PROGRAM RADIONICA

JA (UPOZNAJEM SEBE)

AKTIVNOST 1: UPOZNAVANJE

TRAJANJE: 15 MINUTA

KOMPETENCIJE: SVIJEST O SEBI

Voditelj se predstavi, najavi početak ciklusa radionica te teme koje će tijekom ciklusa obraditi. Ukratko navodi kako će tema prvog susreta biti dogovaranje načina rada i tema/sadržaja koji će se kroz ciklus obrađivati, te razvoj svijesti o sebi. Voditelj ukratko objašnjava način rada, odnosno iskustveno učenje (Kolbeov ciklus – u Prilogu) i učenje kroz interakciju s drugima, te naglašava participativan format radionica.

Aktivnost upoznavanja: Sudionici se predstavljaju na način da navedu svoje ime i jedan pridjev koji ih opisuje, a koji počinje s prvim slovom njihovog imena te ime napišu na krep traku i zalijepe na majicu. Voditelj započinje svojim imenom i pridjevom, za primjer.

Ako sudionik kaže „ne znam“, pitajte ostale sudionike kako bi ga opisali (da daju neke asocijacije), zatim osobi koja je bila na redu predložite da izabere opciju koja ju najviše opisuje.

Učenicima podijelite mape u kojima će dobiti isprintan teorijski sadržaj koji prati svaku radionicu te će u njih moći pohraniti bilješke i materijale koje budu dobivali.

AKTIVNOST 2: GRUPNI SAVEZ

TRAJANJE: 15 MINUTA

KOMPETENCIJE: KRITIČKO MIŠLJENJE, TIMSKI RAD, PREGOVARAČKE VJEŠTINE, DONOŠENJE ODLUKA, OSTVARIVANJE ODNOSA, DEFINIRANJE OČEKIVANJA I OSOBNIH CILJEVA.

Učenici se podijele u dvije grupe, daju im se flipcharti i markeri te dva pitanja na koja trebaju odgovoriti:

- Što očekujem od grupe?
- Što očekujem (od sebe /drugih) za grupu?

Imaju 3 minute da odgovore na pitanja te 1 minutu da odaberu top 5 što žele uvrstiti u grupni dogovor o radu. Zatim se daje uputa da se spoje u veliku grupu te da u 3 minute prouče što je svaka od grupa napisala te da odaberu 5 koje će uvrstiti u dogovor o radu. Voditelj piše na flipchart navedena pravila. Također postavljaju se pitanja za grupnu diskusiju:

- Što može svatko od nas napraviti kako bi podržali ostale članove da slijedimo grupna pravila?
- Što bi sudionici (i voditelji) trebali učiniti kako bi osigurali uspješan zajednički rad tijekom radionica?
- Što je potrebno kako bi to ostvarili?

Ukoliko se netko ne pridržava pravila, grupa zajednički definira posljedice kršenja dogovora. Svi se sudionici markerima potpisuju na pravila rada (oko teksta).

Posljedice kao što su izbacivanje iz grupe i/ili dodatne "zadace" itd. mogle bi stvoriti otpor među sudionicima te izazvati strah od aktivnog sudjelovanja u radionicama, stoga su one neprikladne. Potaknite sudionike da osmisle način kako će jedni druge upozoriti da krše neko pravilo, kako do posljedica ne bi došlo.

AKTIVNOST 3: GORDIJEV ČVOR

TRAJANJE: 5 MINUTA

KOMPETENCIJE: AKTIVNO SLUŠANJE, UVAŽAVANJE RAZLIČITOSTI, TIMSKI RAD, RJEŠAVANJE PROBLEMA, FLEKSIBILNOST, RAZVOJ POVJERENJA

Voditelj daje uputu da svi stanu u krug, pruže obje ruke prema sredini kruga i zatim zatvorenih očiju krenuti prema sredini kako bi primili za ruke još dvije osobe (svakom rukom drugu osobu). Nakon što otvore oči, zadatak je da bez puštanja ruku razvežu čvor i ponovno formiraju krug. Neka se polako i pažljivo pokušaju raspetljati dok ne formiraju krug, ali ne smiju pustiti ruke jedni drugima. Refleksija po završetku aktivnosti: Koje ste kompetencije imali prilike pokazati/naučiti/izvježbati u ovoj aktivnosti?

Ponekad nije moguće raspetljati čvor u potpunosti. Ishoristite tu situaciju za pitanja grupi npr. "Je li važniji cilj tj. ili ljudi tj. sigurnost, odnosi i sl.? U kojim situacijama je prihvatljivo modificirati ciljeve?"

AKTIVNOST 4: DEFINIRANJE OČEKIVANJA

TRAJANJE: 20 MINUTA

KOMPETENCIJE: DEFINIRANJE OČEKIVANJA, SAMOPREDSTVALJANJE

Na papiriće se napišu parovi životinja, te se sudionicima daje uputa da se upare u parove na način da zatvore oči i glasaju se na način kako se glasa životinja s papirića. Kada se upare, daje im se uputa da u paru odgovore na sljedeća pitanja i da ih napišu na post-it papiriću:

1. Što bi željeli dobiti od ciklusa? a) o kojim područjima žele znati više (ako može, što konkretnije)? b) kakav način rada žele predložiti?

Daje im se uputa da aktivnost izvrše u okviru intervjua, odnosno da će kasnije predstaviti odgovor svoga para.

Sudionici, u krugu pojedinačno, predstavljaju očekivanja svoga para. Post-iti se lijepe na flipchart. Nakon što predstavljaju sva očekivanja, voditelj iskaže svoja očekivanja. Navedena se grupiraju te voditelj daje povratnu informaciju o mogućnostima ispunjenja navedenih očekivanja obzirom na predviđene teme/metode rada.

Kroz preostale radionice flipchart s očekivanjima izložen je na vidljivom mjestu.

Sudionicima koji ne žele predstaviti svoja očekivanja ostavite mogućnost da ne predstavljaju, koliko se trenutno tako osjećaju.

Naglasite da će moći predstavljati kada se budu osjećali sigurno i spremno, ako će to htjeti. Također, napomenite da se uči temeljem iskustva, pa da je ponekad dobro izaći iz „zone komfora“.

AKTIVNOST 5: OPIŠI ME

TRAJANJE: 25 MINUTA

KOMPETENCIJE: RAZVOJ SVIJEŠTI O SEBI

UUčenicima se daje uputa da na prazne papire (svakome 5) koje dobiju zapišu 5 osobina koje ih opisuju (i koje mogu moći objasniti zašto ih opisuju). Na dva - tri mjesta stave se papiri s cijelim popisom osobina, te se daje uputa da iste mogu koristiti kao inspiraciju. Nakon što svatko napiše po 5 osobina na 5 papira, isti se pakupe i stave na pod u 2 stupca. Daje se uputa da svaki od sudionika prođe po "mostu" od točke A do točke B, na način da stane na one "pločice" koje ga u određenoj mjeri opisuju.

Nakon provedene aktivnosti potiče se diskusija: „Što mislite, s kojim smo ciljem radili ovu aktivnost?“ „Kako vam je bilo?“, „Koliko često aktivno razmišljamo o svojim osobinama?“, „Što mislite o onim karakteristikama koje prepoznali kao „Vaše“? „Jeste li prepoznali nešto što bi voljeli razvijati?“.

Prijedite most prvi, u svrhu demonstracije, verbalizirajući tijekom misli tijekom prolaska mosta.

Povežite ovu aktivnost s intervjuom za posao: napomenite im da mogu očekivati i pitanje o njihovim osobinama.

AKTIVNOST 6: INDIVIDUALNI ZADATAK

TRAJANJE: 5 MINUTA

Učenicima se napominje kako će u mapama dobiti obrazac za samoprocjenu vještina (Prilog), kojeg mogu samostalno proučiti i ispuniti. Obrazac će donijeti na svaku sljedeću radionicu jer će uz pomoć njega procjenjivati koje vještine jačaju u pojedinoj aktivnosti.

Sudionicima se podijeli obrazac TIME magazina (Prilog) te im voditelj objasni zadatak: na sljedećoj će radionici svaki sudionik predstaviti svoj lik na naslovnici Timea objašnjavajući zašto se baš on/ona našao/našla na naslovnici kao osoba godine.

AKTIVNOST 7: REFLEKSIJA

TRAJANJE: 5 MINUTA

KOMPETENCIJE: KRITIČKO MIŠLJENJE, RAZVOJ SVIJEŠTI O SEBI, KOMUNIKACIJSK EVJEŠTINE (DAVANJE POV RATNE INFORMACIJE)

U grupnoj diskusiji voditelj postavlja pitanja za refleksiju: „Kako vam je bilo? Kako ste se osjećali? Što vam je bilo novo/zanimljivo? Što bi promijenili/unaprijedili za sljedeći susret?“ Dogovara se vrijeme i mjesto sljedećeg susreta.

Voditelj ukratko sumira aktivnosti radionice i predstavlja sljedeću radionicu.

JA I MOJE VJEŠTINE U PRAKSI

AKTIVNOST 1: UVOD I OSVRT NA "ZADATKE"

TRAJANJE: 10 MINUTA

Voditelj sa sudionicima provjerava u kojoj su mjeri ostvarili zadatke, kako su se koristili materijalima, je li im pomoglo/odmoglo, žele li dati neki komentar.

Voditelj postavlja flipchart s očekivanjima u prostoriju te se ukratko osvrće na to na koji način će se očekivanja pokušati ispuniti (tijekom ove radionice), i navodi ako za neka očekivanja ispunjavanje u okviru radionica nije realno.

Naglasite sudionicima kako su se svi materijali koristili kako bi oni produbljavali „svijest o sebi“.

AKTIVNOST 2: GRADNJA TORNJA

TRAJANJE: 15 MINUTA

KOMPETENCIJE: ORGANIZACIJSKE VJEŠTINE, PREGOVARAČKE VJEŠTINE, VJEŠTINE RADA U TIMU, IOVATIVNOST, KREATIVNOST, KRITIČKO MIŠLJENJE, OSTVARIVANJE ODNOSA, DONOŠENJE ODLUKA, URAVLJANJE VREMENOM

Sudionici se podijele u 3 grupe. Svaka grupa ima istu hrpu papira i selotejpa na raspolaganje. Daju im se upute: imate 2 minute za dogovor i 2 minute za rad. Cilj je napraviti što viši toranj.

Po završetku aktivnosti voditelj sa sudionicima provede evaluaciju aktivnosti i vodi diskusiju o dojmovima/iksustvima sudionika.

Voditelj zatim povede diskusiju u smjeru komunikacijskih vještina: "Kako procjenjujete svoje komunikacijske vještine?" Navodi sudionike da odgovore povežu s tablicom samoprocjene, te da procjene koje su vještine unaprijeđivali.

Voditelj potiče brainstorming o tome što sve spada u komunikacijske vještine, ideje zapisuje na flipchart. Također, voditelj ima i već pripremljen flipchart gdje su navedeni elementi komunikacijskih vještina : aktivno slušanje itd. / davanje uputa/ davanje povratne informacije.

*Pitanja za diskusiju/evaluaciju:
Kako vam je bilo? Koliko ste se zapravo dogovarali? Kakva je bila podjela odgovornosti, je li bilo vode? Kako vam je odgovarala podjela odgovornosti? Koje uloge ste prepoznali u grupi? Koliko vam je bilo važno što se događa u drugim grupama i zašto? Koliko ste zadovoljni svojim tornjem? Biste li nešto napravili drugačije? Na koji način ste davali ili primali upute? Koliko ste se slušali? U kojoj mjeri ste uvažavali tuđe mišljenje?*

AKTIVNOST 3: DAVANJE POVRATNE INFORMACIJE

TRAJANJE: 10 MINUTA

KOMPETENCIJE: (SAMO)PREZENTACIJEK VJEŠTINE, AKTIVNO SLUŠANJE, DAVANJE I PRIMANJE POVRATNE INFORMACIJE, KRITIČKO MIŠLJENJE

Voditelj najavljuje predstavljanje naslovnica Time magazina te napominje kako će svaki sudionik

dati povratnu informaciju jednom od sudionika na njegovo izlaganje te je važno znati kako dati (i primiti) povratnu informaciju. Dobro dane povratne informacije pomažu nam da učimo.

Voditelj otvara flipchart s napisanim karakteristikama kvalitetne povratne informacije: a) budite specifični i usmjerite se na praćenje konkretnih ponašanja, b) opisujte problem/zadatak/postupak, ne procjenjujte ljude i njihove osobine, c) naglasak staviti na ono što je moguće promijeniti, d) izabrati jednu do 2 stvari za koju dajemo povratnu informaciju, e) Budite iskreni, strpljivi i empatični. Voditelj modelira način davanja i primanja povratne informacije na način da jednom da specifičnu, a drugi put ipćenitu povratnu informaciju. Voditelj naglašava područja na koja se prilikom davanja povratne informacije usmjeravamo: svrha prezentacije/jasnoća u izražavanju ideja/govor tijela (položaj tijela i kretnje)/kontakt očima s publikom/brzina govora, visina glasa, korištenje stanki/uskladenost verbalne i neverbalne komunikacije).

Skicirajte i ukratko opišite tzv. „sendvič“ oblik davanja povratne informacije:

*2-3 Pecifično dobro
1-2 prostor za napredak
1 općenito dobro*

AKTIVNOST 4: SMJERNICE ZA PREZENTACIJU

TRAJANJE: 5 MINUTA

KOMPETENCIJE: KRITIČKO MIŠLJENJE

Voditelj potiče sudionike da definiraju što smatraju bitnim za održavanje kvalitetnog usmenog predstavljanja, za javni nastup/razgovor za posao. Sudionicima se daje obrazac sa *Smjernicama važnim za javni nastup* (Prilog), te ih se potiče da ove smjernice uzmu u obzir prilikom davanja povratne informacije na izlaganje ostalih sudionika.

AKTIVNOST 5: "OSOBA GODINE"

TRAJANJE: 40 MINUTA

KOMPETENCIJE: AKTIVNO SLUŠANJE, KRITIČKO MIŠLJENJE, (SAMO)PREZENTACIJSKE VJEŠTINE, UPRAVLJANJE VREMENOM, KREATIVNOST, INOVATIVNOST, SAMOREGULACIJA PONAŠANJA, DONOŠENJE ODLUKA

Voditelj daje uputu da će svaki sudionik imati minutu za predstavljanje svoje „naslovnice“ te da će svaki sudionik (slučajnim izborom, izvlačenjem papirića iz vrećice) imati mogućnost dati povratnu informaciju. Svaki učenik će moći dati povratnu informaciju 1 put, i to nasumično, što će značiti da moraju aktivno slušati svakog učenika/cu. Voditeljice vode računa da svaki učenik ima stvarno 1 minutu za predstavljanje (može se na projektor staviti sat koji odbrojava).

Nakon što svi učenici prođu obje uloge, voditeljice provjeravaju kako im je bilo, te potiču učenike da to povežu s tablicom samoprocjene ponašanja. Provjeravaju se i ističu poveznice s vještinama: komunikacijske vještine (povratna informacija, ja poruke), vještine rada u paru/timu.

Ako učenik svoju prezentaciju završi prije isteka jedne minute, publika šuti, ako pak nije gotov do isteka jedne minute, ljubazno ih prekinite. Na taj ćete način učenike potaknuti na uvježbavanje vještine upravljanja vremenom.

AKTIVNOST 6: REFLEKSIJA I ZADACI ZA RAZVOJ

TRAJANJE: 5 MINUTA

KOMPETENCIJE: KRITIČKO MIŠLJENJE, DAVANJE POVROTNE INFORMACIJE

Učenike se pita kako im je bilo, što bismo mogli bolje itd.

Daje se uputa za individualni zadatak. Učenicima se podijeli oglas za posao te se predloži da naprave životopis i molbu za posao.

Naglasak je na vještinama „rješavanja problema“. Na njima je da pronađu način na koji će napraviti zadatak, a naglasiti da je važno da donesu na sljedeći susret.

Učenici mogu sami tražiti oglas za posao i odabrati jedan na koji se žele javiti. Neka ga isprintaju. To im omogućuje da pretraže neke kanale traženja posla, što je dobar uvod u aktivnost "Traženje posla".

JA I POSAO

AKTIVNOST 1: UVOD

TRAJANJE: 5 MINUTA

Voditelj sa sudionicima provjeri njihov stav o participativnom tipu radionica te ukratko ponovi svrhu prethodne dvije radionice (upoznavanje sebe i osvještavanje svojih vještina) i najavi sljedeće, s većim naglaskom na trenutnu radionicu (zapošljavanje i samozapošljavanje)

AKTIVNOST 2: ENERGIZER

TRAJANJE: 15 MINUTA

KOMPETENCIJE: AKTIVNO SLUŠANJE, KRITIČKO MIŠLJENJE, RJEŠAVANJE PROBLEMA

Voditelj ovu aktivnost najavi kao vježbu davanja povratne informacije, prisjećajući sudionike na prethodnu radionicu. Zatim, zatražite 3 dobrovoljca iz grupe. Zapiše njihova imena na ploču, te ih upućuje da ulaze kako ih voditelj prozove. Voditelj dobrovoljcima pokazuje predmet koji će tražiti, a zatim oni napuštaju sobu. Grupa skriva tri predmeta: br. 1 je najlakše otkriti, br. 2 teže i br. 3 najteže.

1. Negativne povratne informacije: kada dobrovoljac br. 1 uđe u sobu, svi sudionici trebaju dati negativne povratne informacije, bez obzira na to koliko je pretraživač blizu ili daleko od traženog predmeta. Uputiti grupu da daje negativne povratne informacije kakve bi mogli čuti na radnom mjestu kada netko nije zadovoljan njihovim radom (npr. „joj, tebi će trebati sto godina da nađeš lopticu/kockicu...“, „majko mila, ništa ti ne ide od ruke“, „možda ovo damo nekom drugom da odradi“). Sudionici NE smiju odgovarati na bilo koji zahtjev za smjer ili pomoć (osim s podsmjehom).

2. Pozitivne povratne informacije: kada dobrovoljac br. 2 uđe u sobu, svi sudionici trebaju dati pozitivne, ali nespecifične povratne informacije (npr. „bravo, ide ti“, „juhu, samo naprijed“ itd.), bez obzira koliko blizu ili daleko je tragač od predmeta. Sudionici NE smiju odgovarati na bilo koji zahtjev za smjer ili pomoć (osim uz daljnje uzvike tipa „ti to možeš učiniti“ ili „mi vjerujemo u tebe“).

3. Specifične povratne informacije: kada dobrovoljac br. 3 uđe u sobu, sudionici bi trebali dati određene savjete i prijedloge za pronalazak lopte, bez odavanja točnog mjesta, npr. „super ti ide, kreni malo više prema prozoru (ili gdje već je skriveni predmet)“, „bravo, odlično, ali probaj malo višlje, loptica ti nije na podu“... Svako traženje smije trajati max 2 minute.

Kada završe, voditelj povede diskusiju: upita dobrovoljce, jednog po jednog, redoslijedom kojim su ušli u sobu: "Kako ste se osjećali dok ste tražili predmet? Što ste mislili u tom trenutku? Kako su povratne informacije utjecale na vašu izvedbu? Kako su vas povratni komentari nagnali da razmišljate / osjećate o ostalima u sobi, onima koji su ih davali? Ako biste takve povratne informacije dobivali na poslu svaki dan, što biste mislili, kako bi to utjecalo na vaš radni elan i izvršenje posla?"

Voditelj objašnjava sudionicima cilj vježbe: Cilj je ove vježbe iskusiti različite "stilove" povratne informacije i osjetiti efekte koje imaju na primatelja te informacije. Smisao je praktički spoznati kako zapravo djeluju određene povratne informacije koje se daju na pozitivan način, a kako je u negativnoj atmosferi značajno teže dobro raditi.

Zamolite grupu da vam pomogne odabrati koji će od dobrovoljaca dobiti različite povratne informacije. Neki se pojedinci uznemire zbog negativnih povratnih informacija iako je to simulacija. Pitajte svoju grupu koji bi od dobrovoljaca imao najmanje poteškoća s negativnim povratnim informacijama. U svakom trenutku pažljivo promatrajte kako se osjeća dobrovoljac i pazite da negativne povratne informacije budu unutar granica: ne dozvoliti vrijeđanja!!

AKTIVNOST 3: ZAMOLBA I ŽIVOTOPIS

TRAJANJE: 30 MINUTA

KOMPETENCIJE: PRAVILNO PISANJE ŽIVOTOPISA I ZAMOLBE, KRITIČKO MIŠLJENJE, VJEŠTINA SAMOPREDSTAVLJANJA, ORGANIZACIJSKE VJEŠTINE

Voditelj sa sudionicima prokomentira iskustva individualnog zadatka - pisanja životopisa te im predstavi oblike životopisa (Prilog).
Voditelj učenicima podijeli i zajedno sa sudionicima ukratko prouči dokument ŽIVOTOPIS i ZAMOLBA (Prilog).

Sudionici tada preformuliraju one dijelove svoga životopisa za koje smatraju da ih treba poboljšati, prema napucima. Kada su gotovi, voditelj i sudionici zajedno analiziraju životopise i zamolbe, osvrćući se na dane upute.

Za vrijeme analize životopisa i molbe naglašavajte da su oni osnova za intervju, prođu li inicijalnu selekciju. To znači da će osoba koja ih bude intervjuirala najvjerojatnije imati njihov životopis pred sobom i po njemu im postavljati pitanja.

AKTIVNOST 4: INTERVJU ZA POSAO

TRAJANJE: 15 MINUTA

KOMPETENCIJE: SAMOREGULACIJA PONAŠANJA, GOVORNIČKE/PREzentACIJSKE VJEŠTINE, VJEŠTINE SAMOPREDSTAVLJANJA, RAZVOJ KRITIČKOG RAZMIŠLJANJA, KREATIVNOST

Voditelj ističe važnost samoprezentacije na intervjuu za posao jer je to jedinstvena prilika da predstavimo sebe i svoje kvalitete željenom poslodavcu.

Podsjeća učenike na komunikacijske vještine iz prošle radionice (verbalna, neverbalna, paraverbalna komunikacija).

aVoditelj, zajedno sa sudionicima, iscenira simulaciju intervjua prema unaprijed pripremljenim pitanjima – svaki sudionik odgovara na jedno pitanje, ostali prate i u suradnji s voditeljem daju povratnu informaciju.

Razbijte sudionicima strah od intervjua, ako on postoji, navodeći da poslodavci zapravo žele upoznati svoje zaposlenike, te da intervju nije rešetanje pitanjima na koja osoba neće znati odgovor, s lošom namjerom. Intervju poslodavcu i osobi koja se zapošljava služi da se bolje upoznaju, razjasne obostrana očekivanja i potrebe.

PRIJEDLOG PITANJA ZA SIMULACIJU INTERVJUA ZA POSAO

POJAŠNJENJE UČENICIMA

„Čini se da neko vrijeme niste radili...”

Poslodavca brine da ste ispali iz štosu, navedite čime ste se bavili dok ste bili nezaposleni: edukacija, čitanje, profesionalni treninzi i sl., posvetili ste se obitelji itd.

„Mislite li da će vam nedostatak radnog iskustva predstavljati problem?”

Napomenite da imate volju za učenjem, želju za stjecanjem novih znanja i vještina, vještinu brzog učenja, timskog rada – potrebno kod traženja pomoći prilikom obavljanja novih zadataka.

„Što mislite o svom šefu?”

Ne iznosite svoj subjektivan stav o zaposlenicima. Svoj stav izrazite samo u odnosu na posao koji su zaposlenici obavljali.

„Jeste li spremni raditi prekovremeno?”

Budite iskreni, pokažite da poštujete svoje privatno vrijeme i aktivnosti kojima se tada bavite, čime pokazujete samopoštovanje i široke interese.

„Zamislite sada da ste vi direktor/ica ove tvrtke. Što je prvo što biste napravili?”

Poslodavac provjerava upućenosti u rad tvrtke. Recite iskreno svoje mišljenje – u obliku povratne informacije. Uvijek možete reći kako je za poslovanje jedne tvrtke iznimno važan odnos članova tima i njihova upoznatost s radnim zadacima koje obavljaju, tako da biste vi s njima provodili aktivnosti s ciljem jačanja homogenosti grupe, timskog duha i jasnoće zadataka.

AKTIVNOST 5: ENERGIZER

TRAJANJE: 5-10 MINUTA

Voditelj najavljuje kako je sudionik na prethodnoj radionici preuzeo odgovornost osmišljavanja grupnog energizera te prepušta riječ njemu/njoj. Sudionik objašnjava grupi energizer, a grupa slijedi upute sudionika.

Voditelj dan prije radionice podsjeća sudionika na preuzetu odgovornost, mailom ili porukom.

Ako sudionik nije pripremio energizer, nastavite dalje s 5. aktivnosti - ne uvodite svoj energizer, ali objasnite kako je odgovornost pojedinca za izvršavanje preuzetih dužnosti. Usporedite situaciju sa svijetom rada...

AKTIVNOST 6: TRAŽENJE POSLA

TRAJANJE: 15 MINUTA

KOMPETENCIJE: RAZVOJ KRITIČKOG RAZMIŠLJANJA

Kroz diskusiju sa sudionicima doći do različitih kanala traženja posla.

Voditelj navodi 4 najvažnija kanala traženja posla, prema istraživanju The Boston Consulting Group i Recruit Works Institute, iz 2015. godine:

Komercijalni kanali: internet stranice s ponudom poslova, tiskovine (novine, časopisi, oglasnici) i radio oglasi, stalne i povremene agencije za zapošljavanje, te treninzi za zapošljavanje, sajmovi poslova (tzv. job fairs)

Javni kanali kao što su državne službe za zapošljavanje, uključujući centre za informiranje i online servise

Preporuke: alumni mreže, prijatelji i rodbina

Direktni upiti kod poslodavaca: (kao što su prijave preko stranice tvrtke, kontakta sa zaposlenicima, te walk-in upiti)

Voditelj potiče sudionike da komentiraju različite kanale traženja posla: njihove prednosti i nedostatke.

Pokažite sudionicima sliku koja pokazuje različite kanale na temelju navedenog istraživanja.

Predstavite LinkedIn kao socijalnu mrežu vezanu uz poslovni svijet i mogućnosti koje nudi kroz različite grupe za traženje posla, npr, EU Careers by EPSO; <https://www.linkedin.com/company/eu-careers/> i sl...

AKTIVNOST 7: REFLEKSIJA

TRAJANJE: 5 MINUTA

KOMPETENCIJE: KRITIČKO MIŠLJENJE, KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE (DAVANJE POVRATNE INFORMACIJE)

Na kraju radionice provedite sa sudionicima kratku refleksiju, postavljajući pitanja: "Kako vam je bilo?, Što biste mogli bolje?, Što bi još voljeli naučiti/vježbati/raditi?".

Za individualni zadatak pozovite sudionike da promisle o onome što ih pokreće i povežu to s poslovnim svijetom. Najaviti vježbu pokretanja poslovnih pothvata te ih pozovite da razmišljaju u tom smjeru.

Predstavite im ukratko gosta poduzetnika te pozovite sudionike da pripreme pitanja koja će postaviti gostu na završnoj radionici.

Predstavite sudionicima mogućnost individualnih konzultacija.

PONOVIMO (PRVA RADIONICA NAKON VIŠEMJESEČNE PAUZE)

AKTIVNOST 1: UVOD

TRAJANJE: 10 MINUTA

Sudionici sjednu na stolice posložene u krug. Voditelj započinje razgovor o tome što se promijenilo od posljednjeg zajedničkog susreta. Voditelj postavlja neka od potpitanja „Na koji način ste se prilagodili okolnostima? Jeste li tražili posao? Jeste li radili? Gdje? Na koji način ste koristili informacije/znanja stečena kroz radionice? Što vam se od aktivnosti koje smo zajedno proveli kasnije pokazalo korisnim/primjenjivim?“.

Voditelj ističe kako postoji prilagodba materijala za provedbu u on-line obliku te interaktivna prezentaciju „ProActive“ u kojoj su predstavljene upute i smjernice za različita područja, a koju mogu dalje koristiti samostalno prilikom provedbe individualnih i grupnih zadataka.

Predstavi se sadržaj i na primjeru se pokaže način korištenja različitih alata : <https://view.genial.ly/5ee241813122700da54b4db5/presentation-proactive-by-volonterski-centar-istra>.

AKTIVNOST 2: GALERIJA SJEĆANJA I BUDUĆNOSTI

TRAJANJE: 20 MINUTA

KOMPETENCIJE: TIMSKI RAD, PREZENTACIJSKE VJEŠTINE, ORGANIZACIJSKE VJEŠTINE

Ovisno o broju sudionika, sudionici se dijele u 4 skupine s istim brojem sudionika. Svakoj skupini se dalje 1 flipchart koji na sebi već ima naznačeno pitanje na koji sudionici trebaju odgovoriti. U prvom krugu svaka skupina odgovara na postavljeno pitanje, nakon čega se rotiraju u smjeru kazaljke na satu te dopunjuju odgovore prethodne skupine svojim prijedlozima/idejama.

Nakon što su sve skupine odgovorile na sva pitanja, skupine se vraćaju na pitanje s kojim su počeli te čitaju sve odgovore i ukratko ih predstavljaju u velikoj skupini.

Prijedlozi pitanja (ovisno o broju grupa odabiru se dodatna pitanja): „Koje smo teme/sadržaje obuhvatili radionicama? (Što smo do sada naučili?)“ (uz uputuda što detaljnije opišu/navedu sve čega se sjećaju), i „Koje teme/sadržaje smatrate važnim, a koji nisu do sada obuhvaćeni radionicama?“ (Što nismo radili, a smatrate važnim? Što očekujete od sljedećih radionica?); - dodatna pitanja: „Koje metode rada su najkorisnije/najučinkovitije?“; „Koje vještine i znanja želite unaprijediti kroz individualne/grupne sastanke (+ na koji način)?“.

sudionicima unaprijed recite koliko vremena imaju na raspolaganju na pojedinoj stanici. Osigurajte dovoljno vremena kako bi svaka grupa imala mogućnost odgovoriti na svako pitanje.

AKTIVNOST 3: PODUZETNIŠTVO

TRAJANJE: 10 MINUTA

KOMPETENCIJE: TIMSKI RAD, PREZENTACIJSKE VJEŠTINE, ORGANIZACIJSKE VJEŠTINE

Voditelj potiče „Oluju ideja“ : na temu „Što je to poduzetništvo“, odnosno koji su „ključni elementi“. Nakon što se odgovori zapišu na flipchart, pušta se video u kojem se predstavlja poduzetništvo.

Pitanja za sudionike nakon odgledanog videa : „Koje su asocijacije na odgledano? Kako nastaje poduzetnik? Što sve poduzetnik treba uzeti u obzir prilikom razvoja projektne ideje?“

Po potrebi, dodatno pojasnite ili proširite odgovore sudionika.

AKTIVNOST 4: PODUZETNIČKE IDEJE

TRAJANJE: 20 MINUTA

KOMPETENCIJE: KRITIČKO PROMIŠLJANJE, KREATIVNOST, INOVATIVNOST

Sudionicima se daje uputa da sami oforme svoje grupe, u kojima će intenzivno surađivati s ostalim članovima kroz 5. i 6. radionicu, prilikom osmišljavanja i predstavljanja poduzetničkih ideja.

Daje se uputa kako će imati priliku predstaviti svoje ideje pred žirijem koji će procjenjivati najkvalitetniju ideju.

Voditelj sudionicima daje obrazac s postavljenim pitanjima na koja odgovaraju u manjim grupama, a pitanja ih vode u razradu poduzetničke ideje. Obrazac u prilogu.

AKTIVNOST 5: PITANJA ZA PODUZETNIKA

TRAJANJE: 15 MINUTA

KOMPETENCIJE: KRITIČKO PROMIŠLJANJE, KREATIVNOST, INOVATIVNOST

Voditelj ukratko predstavi poduzetnika koji će gostovati na 5. radionici. Voditelj oformljenim grupama daje upute da osmisle pitanja koja će imati priliku postaviti gostu poduzetniku, (a odgovori na koja mogu pomoći da razmišljaju o (samo)zapošljavanju).

Daje im se vremena da osmisle pitanja.

Potaknite sudionike da razmisle što sve žele znati o pokretanju vlastitog posla, o zapošljavanju kod privatnika itd., odnosno koji bi im odgovori mogli služiti u procesu traženja/stvaranja posla. Neka budu kreativni.

AKTIVNOST 6: REFLEKSIJA

TRAJANJE: 5 MINUTA

KOMPETENCIJE: KRITIČKO MIŠLJENJE, KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE (DAVANJE POVRATNE INFORMACIJE)

Voditelj daje uputu sudionicima da navedu stvari koje su na današnjoj radionici bile dobre („palac gore“), odnosno da navedu stvari koje im se nisu svidjele („palac dole“) i daju obrazloženje za navedeno.

Podsjetite sudionike da na sljedeći susret donesu papire sa razradom poduzetničke ideje.

GOST PODUZETNIK I PODUZETNIČKA IDEJA

AKTIVNOST 1: GOST PODUZETNIK

TRAJANJE: 45 MINUTA

KOMPETENCIJE: KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE, KRITIČKO PROMIŠLJANJE

Gost poduzetnik se ukratko predstavi, predstavi svoju firmu/područje rada u trajanju do 10 minuta.

Nakon uvoda daje se mogućnost sudionicima da postavljaju unaprijed odgovorena pitanja, na koje gost odgovara.

Ukoliko procijenite da je potrebno, dodatno pojašnjite odgovor poduzetnika, povezujući ga sa obrađenim sadržajem radionice.

DAJTE GOSTU PODUZETNIKU MOGUĆNOST SUDJELOVANJA NA 2. DIJELU RADIONICE, KAO JEDAN OD „MENTORA“ ODNOSNO OSOBE KOJA MOŽE POMOĆI PRILIKOM RAZVOJA PODUZETNIČKE IDEJE KROZ PLATNO POSLOVNOG MODELA.

AKTIVNOST 2: PLATNO POSLOVNOG MODELA

TRAJANJE: 35 MINUTA

KOMPETENCIJE: TIMSKI RAD, PREZENTACIJSKE VJEŠTINE, ORGANIZACIJSKE VJEŠTINE

Sudionicima se predstavi i objasni platno poslovnog modela. Svim već oformljenim grupama daje se platno poslovnog modela uz upute da krenu u razradu svoje ideje prema predstavljenom modelu.

Voditelj potiče sudionike da što više informacija vezano uz ideju raspišu tijekom radionice, uz podršku voditelja i po mogućnosti gosta-poduzetnika koji prate svaku pojedinu grupu te im daju individualizirane smjernice ovisno o stupnju razvoja ideje. Istovremeno potičite rad u manjim grupama i suradnički odnos.

Kada su sudionici razradili svoje ideje po platno poslovnog modela daju im se smjernice za prezentaciju poduzetničke ideje, kao i „kriteriji“ temeljem kojih će se procjenjivati ideje. Daje se uputa da kao grupa dogovore kako će i na koji način zajednički završiti s formuliranjem ideje za predstavljanje,

Vrijeme prezentacije ideja ograničite obzirom na broj grupa, te ga unaprijed najavite (na 5. radionici) sudionicima kako bi se sukladno tome mogli pripremiti.

Dajte sudionicima mogućnost dolaska na mentorski sastanak kako bi osmislili i predstavili ideju., u suradnji s Vama, raspravili o procesu razrade i prezentacije ideje.

AKTIVNOST 3: PRIPREMA ZA ZAVRŠNU RADIONICU I EVALUACIJA

TRAJANJE: 5 MINUTA

KOMPETENCIJE: TIMSKI RAD, PREZENTACIJSKE VJEŠTINE, ORGANIZACIJSKE VJEŠTINE

Daje se uputa sudionicima da će na 6. radionici svi imati priliku predstaviti svoje ideje, na način da će se navedeni prijedlozi „vrednovati“ od strane žirija, po prethodno danim kriterijima i dati na iste povratna informacija.

Provodi se evaluacija na način da sudinici daju osvrt na provedenu radionicu: "U kojoj mjeri ste zadovoljni uključivanjem gosta-poduzetnika? Što (ni)je bilo dobro na današnjoj radionici?"

Pozovite vanjskog suradnika – stručnjaka u području procjene poduzetničkih ideja na završnu radionicu, kao jednog člana žirija koji će svojim povratnim informacijama dodatno usmjeriti poduzetničke ideje sudionika.

PREDSTVALJANJE PODUZETNIČKE IDEJE

AKTIVNOST 1: PRIPREMA

TRAJANJE: 10 MINUTA

KOMPETENCIJE: KOMUNIKACIJSKE VJEŠTINE, KRITIČKO PROMIŠLJANJE

Predstavljaju se članovi žirija te ponavljaju kriteriji koji će se uzeti u obzir prilikom davanja povratne informacije. Članovi žirija ohrabruju sudionike pokazujući vjeru u njihove ideje.

Svim sudionicima se daje prilika da u svojim skupinama „vježbaju“ način na koji će predstaviti ideju.

Redoslijed izlaganja odredite na način da predstavnici grupa izvuku papirić s rednim brojem izlaganja.

AKTIVNOST 2: PREDSTAVLJANJE IDEJA

TRAJANJE: 40 MINUTA

KOMPETENCIJE: TIMSKI RAD, PREZENTACIJSKE VJEŠTINE, KREATIVNOST, INOVATIVNOST

Prema redoslijedu svaka skupina predstavlja svoju poduzetničku ideju nakon čega se njima postavljaju potpitanja (refleksija) te se daje povratna informacija prema unaprijed definiranim „kriterijima/smjernicama“.

Nakon što su svi predstavili svoje ideje, provjerava se u grupnoj diskusiji čija ideja odgovara svim kriterijima i koja se čini kvalitetnom. U grupnoj diskusiji se nakon toga provodi refleksija : Kako im se svidao zadatak? Što bi istaknuli kao prednosti? Što bi naveli kao nedostatke? Koliko su oni zadovoljni svojom ulogom/rezultatom? Što bi promijenili da mogu?

Voditelj daje povratnu informaciju na grupni angažman sudionika.

Potaknite sudionike da daju povratnu informaciju drugim izlagačima, podsjećajući ih na pravilno davanje povratne informacije.

Svim grupama poklonite zajedničke nagrade za sve sudionike.

AKTIVNOST 3: EVALUACIJA

TRAJANJE: 20 MINUTA

KOMPETENCIJE: TIMSKI RAD, PREZENTACIJSKE VJEŠTINE, ORGANIZACIJSKE VJEŠTINE

Svim sudionicima daje se isprintani evaluacijski listić te se daju upute o načinu ispunjavanja iste. Daje se podrška prilikom razumijevanja pojedinih pitanja.

U evaluacijski obrazac uključite elemente zadovoljstva pojedinim elementima radionice te procjenu razvoja pojedinih kompetencija u okviru programa radionica.

DODATNE TEME ZA PROVODITELJE

PRIMJERI METODA NEFORMALNOG OBRAZOVANJA

Neformalno obrazovanje obuhvaća vrlo širok raspon metoda, od kojih svaka ima svoj cilj i svrhu u odnosu na temu koja se obrađuje.

O najčešće korištenim metodama pročitajte ovdje.

RIJEČI MLADIH PODUZETNIKA

Što kažu mladi koji su se usudili svoju ideju provesti u djelo?

Ishustva i savjete šestero mladih iz Hrvatske koji su ponosni vlasnici uspješnih tvrtki pročitajte ovdje.

KLUB ZA ZAPOSŁJAVANJE (MLADIH)

Što je Klub za zapošljavanje, što se i kako tamo radi? Kakva su iskustva iz provedbe Kluba za zapošljavanje mladih?

Ishustva iz Karlovačke županije donosimo ovdje.

ZAPOSŁJAVANJE MLADIH – PERSPEKTIVE I SAVJETI

Ishustva i razmišljanja stručnjakinje iz Infobipa – svjetski poznate domaće tvrtke, dobitnice brojnih nagrada. A i stručnjakinja je vrhunska 😊

O zapošljavanju mladih iz kuta stručnjaka čitajte ovdje.

PRILOZI

DAVANJE POVRATNE INFORMACIJE

ŽIVOTOPIS I ZAMOLBA

OBRAZAC ZA RAZVOJ PODUZETNIČKE IDEJE

PRILOZI

NASLOVNICA TIME MAGAZINA

PERSON OF THE YEAR

TIME